

Työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö 16.1.2026

Lausunto luonnoksesta kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamiseksi

1 Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Helsingin poliisilaitokselta lausuntoa esitysluonnoksesta, jolla muutettaisiin lakia kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella.

Esitykseen mukaan opiskelijalle myönnetty oleskelulupa otetaan peruuttamisharkintaan tai uutta oleskelulupaa ei myönnetä, jos tulee ilmi, että opiskelija on turvautunut toimeentulotukeen. Ehdotetulla muutoksella tavoitellaan sitä, että kolmannen maan kansalaisen opiskelijan turvautuminen toimeentulotukeen johtaisi nykyistä selkeämmin oleskeluluvan peruuttamista tai uuden oleskeluluvan myöntämättä jättämistä koskevaan harkintaan.

Opiskelijan oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä olevaa riittävää toimeentuloa seurattaisiin nykyistä säännöllisemmin ja useammin automaattista jälkivalvontaa hyväksi käyttäen selvittämällä, onko opiskelijalle myönnetty toimeentulotukea.

2 Poliisilaitoksen lausunto

Helsingin poliisilaitos tukee esitystä.

Poliisilaitos on kiinnittänyt huomiota esitetyn 12 §:n 1 momentin uuden 2 kohdan sanamuodon ehdottomuuteen; oleskelulupa "on peruutettava tai jätettävä uusimatta."

Ehdottomuutta lieventää lakiehdotuksen voimaantulosäännös, jonka mukaan "Oleskelulupaa ei saa peruuttaa eikä uutta oleskelulupaa jättää myöntämättä yksin sillä perusteella, että opiskelija on tilapäisesti turvautunut toimeentulotukeen ulkomaalaislain 39 §:n 3 momentin tarkoittamalla tavalla ennen tämän lain voimaantuloa."

Myös 12 §:n säännöskohtaisista perusteluista ilmenee, ettei lainkohtaa ole tarkoitettu ehdottomaksi, vaan esimerkiksi lapsen sairauden hoitamisesta syntyneet kulut eivät lähtökohtaisesti vaikuttaisi opiskelijan oleskelulupaan.

Ehdotetun lain sanamuoto ja perustelut vaikuttavat tältä osin jossakin määrin ristiriitaisilta. Poliisilaitos katsoo että tämän 12 § osalta pitäydyttäisiin sanamuodon mukaisessa ehdottomassa tulkinnassa.

Poliisilaitos katsoo, että ehdotetulla muutoksella on vaikutusta poliisin toimintaan siltä osin, kun kyse on maassa oleskelevien ulkomaalasten maassa oleskelun edellytysten selvittämisestä.

Poliisilaitos katsoo aiheelliseksi nostaa tässä yhteydessä esille ehdotetun muutoksen mahdolliset vaikutukset turvallisuuteen ja rikostorjuntaan. Tämän vuoksi on keskeistä, että poliisi tunnistaa ulkomaalaiset, joilla ei ole maassa oleskelun edellytyksiä ja tekee esityksen oleskeluluvan peruuttamiseksi ja henkilön maasta poistamiseksi. Muussa tapauksessa henkilöt ovat alttiita pimeälle työlle ja muulla hyväksikäytölle.

Jari Liukku, poliisipäällikkö, poliisikomentaja

Vesa Hietala, rikosylitarkastaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 27.02.2026 klo 15:43. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

-

Jakelu

Työ- ja elinkeinoministeriö

Tiedoksi

Poliisihallitus

Helsingin poliisilaitos

Pasilanraito 11, PL 11, 00241 Helsinki

kirjaamo.helsinki@poliisi.fi

Puhelin 0295 470 011, Faksi 0295 411 622, poliisi.fi